

IL TGIT SUTSILVAN

VIAMALA

Demonstraziun d'instrument

La scola da musica Viamala anvida la sonda, igls 23 da marz ad egna demonstraziun d'instrument c'è liac da las 10.00 a las 12.00 an las stanzas da scola da la tgea parvenda catolica a Tusàn (Obere Stallstrasse 30 a 34).

Cun quella caschun pon igr aprender d'ancanasher, apruvar a cumparagiar divers instrument ca vignan preschantos da maniera cumpetenta antras igl surmesters da musica. Plenavant datan quels cunzegls partugant tscheerner igl instrument adato a raspundan amparadas davart l'instrucziun musicala. Igl vean car infurmo sur digls divers ensembles a furmazions musicalas da la scola da musica.

Actualmeing porscha la scola da musica instrucziun par 15 instrument. L'instrucziun da musica vean purschida a Tusàn ad an ulteriuras 10 vischnâncas da la regiun Viamala. Igl tains da s'annunzgear scroda igls 31 da marg.

Infurmaziuns en da catar sen la pagina www.musikschul-eviamala.ch. (cdm/fmr)

MASAGN

Rita Juon preschainta igl sieus quart roman criminal

L'autura Rita Juon da Masagn preschainta igl sieus quart roman criminal. FOTO: MADO

Egn crap da fossa melen segl santieri da San Gian a Schlaringna, egn peer gis ple tard egn tal sen egn santieri a Tavo ad igl davos egn crap da fossa caluro a Purtagn. Quegl e la scenaria agl nov roman criminal da Rita Juon c'ella preschainta la dumengia digls 24 a las 17.00 an Tgea cotschna a Masagn.

Las giasetas grischunas raportan sur da quels evenimaints misterius. La polizeia para betga da catar indezis. Mo la calur svanescha suainter la plievieja. Igl resta me speculaziuns davart igl malfagiaint ad igls motivs. E'gl egn messadi zupo ne ar c'gl tutegna duple davostic? Me egn sa, c'igls nums segls craps da fossa vegian egn relaziun cun l'egn l'oter. Parquegl ca las medias tgatan adavur adigna duple conex. vean el sez activ. Mo alura tgat igr anc egn mata morta an la val manevel digl santieri da Purtagn. Aschia vean quel tal partischeart c'el vea priu las dezisiuns faladas durant blears ons.

Igl quart roman criminal da Rita Juon saschia sainza investigiuziuns da la polizeia. El tematisescha la gisteia cunter sazes, amparand: Quànt anavànt van igr par zupantar l'atgna cualpa par stgivar da surpender raspunsabladad? (fmr/bt)

Agli «Tgitsultsivan» dat la redacziun da la FMR eanda par eanda egn sguard sen pintgas a grandas novitads or digl teritori sultsivan. La FMR seleziuntescha a redaga quels texts a publitgescha els an La Quotidiana.

RECLAMA

TM
Die Schreiner.

tgadafiac.
mobiglias, bogns,
litgs. eschs.

TM Schreiner AG
Nislas, 7432 Zillis
www.bergschreiner.ch

ZOH

La Maria Crottogini-Melchior (saniester) a la Sabina Melchior raschunan cun plagn plascher da las novas ovras.

FOTO STEFANIE ELSA

Duas soras ân cato lur veia cuminevla

Damiez Andeer, agl «Stall Melchior», ân duas soras cato egn liac par luvrar sco artistas a par viver lur creativita. La Maria Crottogini-Melchior a la Sabina Melchior lavuran cun tela, arsheglia a ceramica, ellas fotografeschan a malegian. Questa sonda earvan ellas lur nova exposiziun.

STEFANIE ELSA/FMR

L'avagna artistica ân las soras forza ear ampo digl bab c'è sto egn pictur cun atgna fatschenda a Seglias. «Mo jou creg ca nus vagn ear blear da la mama, ella cara fetg sensibilisada par l'estetica», manegia la Sabina Melchior. Ella, sia sora Maria Crottogini-Melchior ad igl fegl da leza, igl Michelangelo Crottogini ca contribuescha tut las ovras da len, ân antschieat a colavurar gl'on 2019. Aschia ân las soras creo la stizun «Hasenglück» ad Andeer a l'amprema exposiziun a gieu liac agl clavo Melchior igl satermber 2020. Avânt en ellas idas mintegna la sia veia.

«Far tge ca nus careztaggn»

Igl «Stall Melchior» e egn liac ideal par exponer lur ovras artisticas. Que clavo da lur tat, damiez Andeer, datescha digl on 1720 ad egn'ea sto igl datgea par zics a vatgas. El ènc agl stand original, igl e peia vagnieu mido prest nut. Las duas soras ân me schubargieu or igl clavo a mess glereta dad Andeer agl foss da pischegna.

Sen l'ideia pigl num «Hasenglück» par la stizun en ellas vagnidas cun s'imaginar dad easser sen egn prada plagn flurs a da curer anturn sco las lieurs. «A la fortuna, leza è ear stueu easser part digl num», rin ellas. Par tutas duas segi quegl simbolic par viver lur avagna creativa, far tge c'ellas careztaggn, ad igl clavo a la stizun en liacs par crear a vender tgosas c'ellas vessan zesas bugent.

Furmaziuns diferaintas

Igls amprems ons en ellas carschidas sei a Seglias, dantant ân ellas adigna gieu a mantanieu relaziuns cun Andeer. Furmaziuns ân ellas fatg tut diferaintas. La Maria Crottogini-Melchior (62) e suandada agls zaps digl bab, ella è fatg a tgea gl'amprendissadi da pictura. Ear anzemem cuclum à la mano egn fatschenda da pictura a Cuir. Quella e ussa agls mâns digls unâns. Ella è ussa sadezidiu da saconzentrar sen la lavur ple creativa. Gliez fa la Maria Crottogini-Melchior cun malagear, mo egn grânda part en ear creaziuns d'arsheglia. La sora c'è oig ons ple giuina – la Sabina Melchior – à amprieu da custinza. Ella e alura dantant anc suandada la sia faszaziun pigl pulpier ad à fatg egn savund amprendissadi an egn papetaria.

«Ussa sund jou rivada»

Sco hobi à la Sabina Melchior gea bôld antschieat a fotografar. Igl sieus motiv preferieu segian igls utscheals, «tut igl oter c'è ruissevel e sto megna lungurus par me ad e egn megna pintg ravidamaint», manegia ella. Blearas fotografefias fa ella sen vieadis agl Danemarc, là pasainta ella oig tocen diesch eandas gl'on. Agl Danemarc dat igl blears utscheals c'ign veza betg an Svizra. «Mo mintgâtant fetsch jou las ple bealas fotografefias d'utscheals ear an mieus ier», ri la Sabina Melchior.

Parquegl ca l'amur par la tela segi adigna rastada, à ella cumbino igl hobi da fotografar cun la tela. Ella svilupescha designs da sia fotografefias, lascha stampar quels d'egna fatschenda

Duas da las novas creaziuns ad egn duna cun rosas.

FOTO MADO

professionala sen tela a cusa alura seza las creaziuns: tuaglias, plimatschs, telas pigl datgea. «Jou creg ca sund ussa rivada, da cumbinar la tela ad igl fotograf e egn siemi par me», rauenta ella.

Da fotografar utscheals agl sgol, dovra pazentg ad exerzezi, ear sch'igl resultat – la fotografia – veza or semplia. La Sabina Melchior e digl tut faszinaada digls utscheals, ear da lur maniera da viver. Cura c'ella turni agl Danemarc antopi ella savens puspe igls madems utscheals. «Igl e sco scha jou vess fatg giou cucls utscheals. Sch'els vezan igl mieus auto san els: ah quegl e quella c'è sams agl sarg a ca fotografefias», rauenta la fotografa.

Las dunas cun rosas

L'avagna artistica da la Maria Crottogini-Melchior samussa oter – ella lavura schon egn peer ons cun arsheglia a malegia. Durant quels ons en las sias creaziuns rastadas an las agnas quater pares. «Dantant ve jou survagnieu igl desiderî da mussar las mias ovras», raschuna la pictura.

Egna da las produzioni spezialas da la Maria Crottogini-Melchior en «las dunas cun rosas». L'inspiraziun par quella è ella gieu zirca avânt quendesch ons agl festival da las rosas a Haldenstein. Igl iert digl casti plagn rosas à do gl'impuls par las dunas cun rosas. Parquegl ca la tecnica e fetg delicata, rumpan blearas duns d'arsheglia durant la produziun. Quegl segi gest quegl ca fetschi quella figura aschi speziala. «Las dunas portan egn beal vastgieu da stad a s'orneschan cun rosas, ellas vardan cuclum nas an l'aria – tge ca passa durant que fetg tal da rosas. A sch'ign meta ellas sen egn bastun, alura sôltan las dunas cun rosas agl vent», explitgescha l'artista l'istorgia da las sias creaziuns.

Igls novs designs

Egn digls novs designs da la Sabina Melchior e egn schal cuclum spîr grand («Alpensgler») ca tematisescha las calurs da l'aria. «Igls spîrs grands

faszineschan, parquegl c'els passaintan 99% da lur vea an l'aria. Els maretan ear atenziun, parquegl c'els en periclitos. Da stad zirculeschan els sur la nosa vischnâncas a sur igl noss clavo», rauenta la Sabina Melchior.

«Tschuttliwies» e egn da las creaziuns novas da ceramica par l'exposiziun da la Maria Crottogini-Melchior. Igls «Tschuttli» earan las nursas c'igl tar veva agl nuegl, noua ca ella vegi da buaba passanto blear tains.

Ragurdanzas da tains passos

L'exposiziun cuclum num «Stalleuchten» tracta da las ragurdanzas ved las creaturas an que liac. Quels animals, par exempel igls utscheals a las nursas, ân scho lur fastez d'apartur. Ear sch'ign veza quels betg ad il, restan els an la mimorgia. Egna sora preschainta an l'exposiziun actuala las creaturas ca sgolan sur igl clavo a l'otra las creaturas ca maglian earva sper igl clavo. «An las flurs ad an l'earva creschan puspe igls insects ca nutreschan l'irundeala, a quegl dat'igl arrg, egn zirculaziun», gin tutas duas soras.

«Nus antschevagn adigna independentameing cun las novas creaziuns. Las ideias pruteschan par egn lung tains, avânt ca nus mussagn las lavurs l'ava a l'otra. Tge ca faszinescha e, ca las nossas lavurs accumpleteschan», gi la Sabina Melchior. La Maria Crottogini-Melchior aschunta: «Savens luvravn nus ved las made-mas tematicas d'egna otra perspectiva, sainza saver tge ca l'otra fa, quegl para a mei interesant.» Per cura ca las soras vignan anzemem cun lur ovras, sadezidan ellas par igl tîrel da l'exposiziun, sco «Stalleuchten» par l'exposiziun actuala. Mintegna da las duas soras è cato la sia atgna vea creativa par s'exprimer. Anzemem accumpleteschan ellas, aschia ear cun lur proxima exposiziun agl «Stall Melchior» ad Andeer.

La vernissascha da l'exposiziun «Stalleuchten» à liac igls 23 da marz 2024 las 11.00 uras agl «Stall Melchior» ad Andeer.